

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Маріупольський державний університет
Освітня програма	883 Практична психологія
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	053 Психологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Маріупольський державний університет
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	883
Назва ОП	Практична психологія
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	053 Психологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Фурман Анатолій Анатолійович, Нестеренко Ірина Ігорівна, Книш Анастасія Євгенівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	Не залучався
Дати візиту до ЗВО	12.10.2020 р. – 14.10.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	http://mdu.in.ua/Ucheb/lits/samootsinka/mag/vidomosti_samoocinjvan nja_pp_z_pidpisom.pdf
Програма візиту експертної групи	http://mdu.in.ua/Ucheb/lits/vizyty/mag/programa_akreditacijnoi_ekspe rtizi_pp_2020-2021.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітньо-професійна програма справила на експертну групу позитивне враження. Освітній процес здійснюється в повному обсязі навіть з урахуванням карантинних умов, що стало можливим завдяки використанню платформи дистанційного навчання Moodle. Структура та зміст програми дозволяють досягти цілі та програмних результатів навчання. Матеріальна база закладу вищої освіти є достатньою для забезпечення якісного освітнього процесу (інтерактивні дошки, проєктори, комп'ютери, тренінгова кімната). Дисципліни вільного вибору загальної та спеціальної підготовки забезпечують формування індивідуальної траєкторії здобувачів. Тісний зв'язок з роботодавцями дозволяє забезпечувати якісний розвиток освітньо-професійної програми. Враховуючи всі зазначені особливості програми експертна група дійшла до висновку, що освітньо-професійна програма відповідає всім критеріям якості на рівні В. Висловлені зауваження скоріше є рекомендаціями для подальшого вдосконалення програми, а не суттєвими недоліками.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Сильними сторонами освітньо-професійної програми є: 1. Інтегрованість освітньо-професійної програми в освітній простір закладу вищої освіти, що забезпечується прямим зв'язком цілі освітньої програми з місією та стратегією зов. 2. Формулювання цілей програми та програмних результатів навчання здійснюється в постійній взаємодії зі стейкхолдерами: здобувачами (через моніторинг якості освіти), випускниками (через зустрічі та неформальні опитування), роботодавцями (через взаємодію під час організації практик, спільних семінарів та тренінгів). 3. Наявність двох видів практики: виробнича (асистентська) та науково-дослідна, що дозволяє формувати професійно значущі навички майбутніх магістрів в різних сферах професійної діяльності (викладання, дослідження, тренінгова робота, психологічне консультування). 4. Спрямованість освітньої програми й університету в цілому на забезпечення студентоцентрованого підходу (наукові семінари випускової кафедри за участю студентів, зворотній зв'язок щодо форм і методів навчання, залучення наступників до дослідницької, громадської, волонтерської роботи, співпраця з різними закладами, організаціями і службами) 5. Повний публічний реєстр нормативних документів, що доступний всім учасникам освітнього процесу. Наявність на сайті університету зручного та доступного для розуміння всіх стейкхолдерів каталогу освітніх програм. 6. Заклад вищої освіти централізовано здійснює перевірку кваліфікаційних робіт на наявність некоректних запозичень (плагіату) та розміщує роботи в університетському репозитарії. 7. Матеріально-технічна база закладу створює достатні умови для всебічної реалізації програми (доступ до комп'ютерної техніки, наявність інтерактивних дошок) та відпрацювання практичних навичок майбутніх психологів (тренінгова кімната). Крім того заклад вищої освіти постійно та системно займається покращенням умов здобуття освіти для осіб з особливими потребами.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

1. В цілі освітньої програми недостатньо підкреслюється її регіональний контекст та проблеми, на вирішення яких освітньо-професійна програма спрямована. Рекомендація: Для підкреслення унікальності освітньо-професійної програми варто загадати в цілі програми вирішення проблем інклюзії, психологічної підтримки осіб з девіантною поведінкою тощо. 2. Інформація про зарахування результатів навчання, здобутих у неформальній освіті міститься тільки в загальноуніверситетському положенні. Рекомендація: Варто прописати в робочих програмах види результатів навчання, отриманих в неформальній освіті та кількість балів, що може отримати здобувач. Також варто надати можливість здобувачеві отримувати бали за результати навчання, здобуті в неформальній освіті безпосередньо в процесі вивчення дисципліни. 3. Наразі в групі забезпечення немає жодного доктора психологічних наук. Рекомендація: Необхідно звернути увагу на формальні сторони провадження освітньої діяльності аналізованої ОП «Практична психологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти, що безпосередньо пов'язано з наявністю штатних докторів наук, захищених саме за спеціальністю 053 Психологія.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Освітньо-професійна програма має досить чітко визначену мету, основний фокус якої зосереджений на підготовці сучасних фахівців у сфері практичної психології, що готові до наукової та практичної діяльності в умовах трансформаційних процесів, які особливо гостро відчуються в Донецькому регіоні. Саме непростий регіональний контекст обумовлює сутність мети освітньої програми, яка повністю відповідає місії закладу вищої освіти, що полягає в зміцненні людського капіталу, поширенні нових знань та ідей задля втілення євроінтеграційних прагнень України http://mdu.in.ua/Dokumenty/strategia/strategija_mdu_2016-2020.pdf. Ціль освітньої програми сприяє реалізації мети та стратегії навчального закладу за рахунок підготовки майбутніх фахівців до "...здійснення інновацій в умовах соціальних трансформацій / невизначеності"

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Цілі освітньої програми формуються, виходячи із потреб основних стейкхолдерів освітньо-професійної програми http://mdu.in.ua/Dokumenty/jakist-osvity/monitoring/zvit_monitoring_op_2019-2020_n.r..pdf (с. 76-77). Це досягається завдяки системним опитуванням здобувачів щодо рівня задоволеності навчанням та змістом освітніх компонентів

<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdvQYEcptBM25Cwizl99sJEtJolpktxGhxYqcHOweoHWdJjDQ/viewform>.

Зокрема, здобувачі наголошували, що однією з їхніх основних цілей при здобутті освіти є оволодіння практичними навичками психолога, що відображається у цілі "...підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні задачі та практичні завдання". Крім того, кафедра зберігає міцні зв'язки з випускниками через спільну сторінку в соціальній мережі facebook, на якій випускники діляться своїм професійним досвідом, що дозволяє гарантувати членам проєктної групи дізнатися про реальні освітні потреби майбутніх психологів. Такий постійний моніторинг обумовлює глибоке розуміння інтересів стейкхолдерів та дозволяє уточнювати ціль програми.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Цілі освітньо-професійної програми та програмні результати навчання формуються, з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду вітчизняних та зарубіжних програм. Це досягається завдяки тісному співробітництву з роботодавцями («Приазовською виправною колонією №107», Національною поліцією в Донецькій області; КППУ «Міська психіатрична лікарня №7»; КЗ «Маріупольський дитячий будинок змішаного типу «Центр опіки» для дітей дошкільного і шкільного віку»; Центром пробації в Донецькій області); підтримкою контактів з випускниками, що працюють за спеціальністю та обмінюються досвідом з членами проєктної групи освітньо-професійної програми; систематичним опитуванням здобувачів; консультаціям з представниками академічної спільноти (проф. О. Власовою, КНУ ім. Т. Шевченка; проф. Т. Хомуленко, ХНПУ ім. Г.С. Сковороди; доц. І. Кряж, ХНУ ім. В.Н. Каразіна); системній участі викладачів та здобувачів освітньої програми в семінарах, що проводяться в регіоні міжнародними організаціями.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Загальні та спеціальні компетентності повністю відповідають стандарту вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія» для другого (магістерського) рівня (Наказ МОН від 24.04.2019). Досягнення програмних результатів та розвиток компетентностей забезпечується обов'язковими компонентами, що коректно відображено у матриці відповідності та підтверджується аналізом змісту робочих програм освітніх компонентів.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Відповідність мети освітньо-професійної програми місії та стратегії ЗВО обумовлює гармонійну інтеграцію програми в освітній простір університету; Залученість стейкхолдерів до перегляду ОП як напряму через безпосереднє спілкування з роботодавцями та здобувачами, так і опосередковано через постійний моніторинг задоволеності здобувачів освітньою програмою. Відповідність програмних результатів навчання і компетентностей

стандарту вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія» для другого (магістерського) рівня. Досягнення програмних результатів та розвиток компетентностей забезпечується обов'язковими освітніми компонентами

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Недостатня увага приділена аналізу аналогічних освітніх програм в іноземних університетах. Рекомендація: варто провести системний аналіз аналогічних освітніх програм в іноземних університетах-партнерах МДУ з метою впровадження найкращих європейських практик.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Аналіз фактів та доказів, отриманих в ході зустрічей з учасниками освітнього процесу засвідчує загальну відповідність освітньо-професійної програми критерію 1. Ціль освітньо-професійної програми сформульовано у співробітництві з основними стейкхолдерами та відповідає місії та стратегії зов. Виявлені недоліки не впливають суттєво на якість програми.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг освітньо-професійної програми складає 90 кредитів http://mdu.in.ua/Ucheb/OPP/mag-2019/opp_mag_pp_2019-2020.pdf, що відповідає вимогам стандарту. 83% кредитів спрямовані на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти за другим (магістерським) рівнем, що відповідає його вимогам.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему: дисципліни, що викладаються у першому семестрі першого курсу (Методологія та організація наукових досліджень, Психологія та педагогіка, Актуальні проблеми сучасної психології, Етнопсихологія, Психологія (суїцидальна поведінка)) закладають фундамент для більш складних та практично орієнтованих дисциплін (Психологія масових явищ, Внутрішньоособистісний конфлікт, Екологічна психологія) та проходження виробничої та науково-дослідної практики. Окремо варто відзначити роль дисципліни Практикум (інтегративний), що містить 12 кредитів, викладається впродовж двох семестрів та забезпечує послідовний розвиток практичних навичок здобувачів. Також заслуговує відзначення гуманітарна складова освітньо-професійної програми. Зокрема, дисципліна Іноземна мова професійного спрямування сприяє розвитку іншомовних компетентностей здобувачів у професійному контексті. Дисципліна «Актуальні проблеми сучасної психології» досліджує філософські аспекти психологічних досліджень, сприяючи становленню наукового світогляду здобувачів. Освітні компоненти у сукупності дозволяють досягти програмних результатів навчання

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної стандартом вищої освіти зі спеціальності 053 «Психологія» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти. Всі компетентності та програмні результати навчання забезпечуються обов'язковими освітніми компонентами, що відображено в Матриці відповідності визначених Стандартом результатів навчання та компетентностей (Додаток С освітньої програми). Вибіркові дисципліни

відіграють лише допоміжну роль в забезпеченні програмних результатів навчання та сприяють розвитку індивідуальних інтересів здобувачів.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії. Правила вільного вибору дисциплін визначаються положенням про вибіркові дисципліни у Маріупольському державному університеті http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_vibirkovij_disciplini_100620.pdf. Обсяг дисциплін вільного вибору сягає 24 кредити, що становить 27% загального обсягу кредитів за освітньо-професійною програмою та відповідає вимогам чинного законодавства. Інформація щодо змісту елективних дисциплін представляється здобувачам у вигляді презентацій та представлена у стислому вигляді в каталозі дисциплін вільного вибору на сторінці кафедри <http://phmc.mdu.in.ua/index/pp/o-13>. Вибір дисциплін здійснюється завдяки опитуванню з використанням google-форми http://mdu.in.ua/index/vibirkovij_magistr/o-306. Починаючи з першого семестру здобувачі роблять вибір щодо дисциплін на наступний семестр.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Освітньо-професійна програма передбачає два види практики: виробнича (асистентська) практика (6 кредитів) - дозволяє здобувачам отримати досвід викладання, вивчити сучасний педагогічний інструментарій, набути досвід організації та проведення занять з психології; науково-дослідна практика (15 кредитів) - сприяє поглибленню професійних знань, створює умови для засвоєння нових професійних ролей та проведення дослідження, що лягає в основу кваліфікаційної роботи магістра. Під час зустрічі з експертною групою роботодавці засвідчили, що регулярно приймають на науково-дослідну практику здобувачів, що навчаються за даною освітньо-професійною програмою, з можливістю наступного працевлаштування.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Освітньо-професійна програма створює достатні можливості для розвитку soft-skills, зокрема: креативність та здатність до лідерства розвивається завдяки таким освітнім компонентам як Психологія і педагогіка, Методика викладання у вищій школі, Практикум (інтегративний); здатність до вирішення комплексних проблем та управління проектами розвивається завдяки Методології та організації наукових досліджень, Актуальним проблемам сучасної психології. Крім того здобувачі засвідчили, що активно приймають участь в діяльності лабораторії “Образ та якість життя особистості в процесі професійного становлення” http://mdu.in.ua/Dokumenty/obgovorennia/proekt_polozhennja_pro_psikhologichnu_laboratoriju.pdf, де вони мають можливість готувати та проводити психологічні тренінги для організації Літньої школи для старшокласників, що сприяє розвитку комунікативних, організаційних та лідерських якостей.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Обсяг освітньо-професійної програми та окремих освітніх компонентів реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів та дозволяє досягти цілей та програмних результатів навчання. Співвідношення аудиторних годин та годин, що відводяться на самостійну роботу визначається Положенням про організацію освітнього процесу в Маріупольському державному університеті <https://cutt.ly/2gk8fBX> (с. 10) та може варіюватися від 1/2 до 2/3 загального навантаження при вивченні конкретної дисципліни. Кількість годин на самостійну роботу визначається в межах кожного освітнього компонента окрема з урахуванням його специфіки. Заклад вищої освіти проводить системний моніторинг задоволеності здобувачів якістю освіти загалом та розподілом навантаження зокрема http://mdu.in.ua/Dokumenty/jakist-osvity/monitoring/zvit_pro_opituvannja_shhodo_jakosti_2019-2020.pdf.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка за дуальною формою освіти не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Зміст освітньо-професійної програми відповідає стандарту; Структура освітньо-професійної програми є логічною, а її компоненти складають взаємопов'язану схему; Здобувачі мають можливість вільного вибору дисциплін з каталогу елективних курсів як загальної, так і спеціальної підготовки; Практична підготовка (21 кредит) здобувачів забезпечується двома видами практики, які сприяють розвитку навичок як педагогічної, так і вузько спеціалізованої професійної діяльності; Заклад вищої освіти проводить системний моніторинг задоволеності здобувачів якістю освіти, що дозволяє коригувати фактичне навантаження.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Суттєвих недоліків не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Освітня програма в цілому відповідає вимогам другого критерію. Зміст програми відповідає стандарту, структура програми є логічною. На програмі створюються достатні умови для практичної підготовки здобувачів. Існуюча процедура вибору елективних дисциплін дозволяє сформувати індивідуальну траєкторію здобувачам освіти.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання та програма фахового іспиту за освітньо-професійною програмою опубліковані на сайті http://mdu.in.ua/PK/progr_vstup/2020/mag/053_psikhologija.pdf. Вони є чіткими, добре структурованими, дозволяють оцінити теоретичні знання та практичні навички майбутніх здобувачів, містять детальну інформацію про критерії оцінювання та рекомендовану літературу для підготовки. Жодних дискримінаційних положень в правилах прийому не виявлено. Здобувачі, що вступали на освітньо-професійну програму за перехресним вступом підкреслювали, що підготовка до вступного іспиту допомогла їм у майбутньому навчанні, створивши необхідну базу знань. Вся інформація про процедури та етапи вступу є прозорими та представлена на сайті зовнішнього доступу <http://mdu.in.ua/index/vstup/0-67>. Здобувачі могли легко описати, де саме вони знаходили правила вступу для підготовки до іспитів. В ході зустрічі зі здобувачами магістрантка засвідчила, що в процесі вступу працівниками прийомної комісії надавали додаткову допомогу здобувачам з особливими потребами для створення рівних можливостей вступу.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому в зовнішньому доступі переглядаються та затверджуються вченою радою з урахуванням всіх постанов та рекомендацій МОН України. За свідченнями науково-педагогічних працівників та гаранта програми програма вступного іспиту укладається та переглядається у спільній роботі викладачів, що працюють за першим та другим

рівнем вищої освіти за спеціальністю “Практична психологія”. Це дозволяє максимально врахувати всі вимоги до попередньої професійної підготовки здобувачів з загальної, диференційної, соціальної, педагогічної та клінічної психології, що є підґрунтям для здобуття освіти магістра психології

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання є чіткими та зрозумілими і визначаються наступними документами: - Інструкція про порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін у Маріупольському державному університеті <https://cutt.ly/CglUPkm> - Положення про порядок переведення, поновлення та вступу на паралельне навчання у Маріупольському державному університеті <https://cutt.ly/kgIUSbh> - Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність у Маріупольському державному університеті <https://cutt.ly/xglUGob> Перераховані положення створюють можливість для переведення здобувачів з інших освітніх програм та інших закладів вищої освіти на освітньо-професійну програму “Практична психологія”. Разом з тим, на даний момент немає прикладів переведення студентів з інших зовнішніх програм, що акредитується.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

В університеті розроблений та затверджений Порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті (Наказ МДУ № 93 від 06.04.2020, протокол Вченої ради МДУ № 7 від 01.04.2020) <https://cutt.ly/3glUNtH>. Даний порядок описує широкі можливості для зарахування результатів, отриманих у неформальній освіті. Зокрема, за умов співпадіння результатів навчання, компетентностей та часу навчання (розбіжність не більше 20%) можливе зарахування окремих модулів загальних та спеціальних навчальних дисциплін. Крім того, у разі надання доказів про оволодіння практичними навичками або про виконання проєктної роботи з чітко визначеним результатом, здобувач може отримати перезарахування кредитів з практики та зарахування курсової роботи. Варто відзначити, що положення було затверджене лише в квітні 2020 року, тому здобувачі, що приймали участь в опитуванні ще не мали змоги скористатися можливостями зарахування результатів, отриманих у неформальній освіті.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

1. Програма вступного фахового іспиту розробляється у співпраці нпп, що викладають для здобувачів першого і другого рівні вищої освіти, що дозволяє максимально коректно сформулювати вимоги до здобувачів. 2. Інформація щодо правил прийому є добре структурованою, прозорою та представлена на сайті зовнішнього університету у повному обсязі. Здобувачі підтвердили, що знайомилися з правилами вступу на сайті під час підготовки до вступу. 3. Порядок зарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті дозволяє отримати здобувачам частину кредитів з різних освітніх компонентів або зарахування курсової роботи, що заохочує здобувачів до пошуку різноманітних джерел отримання знань та практичних навичок.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

1. Знання отримані у неформальній освіті зараховуються перед початком семестру, в якому викладається дисципліна або знаходиться певний вид навчальної або практичної роботи. Це робить неможливим зарахування результатів, отриманих у неформальній освіті в ході вивчення дисципліни. 2. Інформація про зарахування знань, отриманих у неформальній освіті не міститься в робочих програмах освітніх компонентів. Рекомендація: варто надати можливість здобувачам отримувати додаткові бали / зарахування кредитів в процесі вивчення дисципліни. Адже, цікавість, що виникла до предмету може спонукати здобувача до креативного пошуку додаткової інформації або розвитку практичних навичок. Такий пошук варто заохочувати. Крім того, кожний освітній компонент може мати свої особливості та вимоги до зарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, і ці вимоги варто прописати в робочих програмах.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Аналіз документів та фактів, отриманих в ході зустрічей з учасниками освітнього процесу, засвідчує загальну відповідність освітньо-професійної програми критерію 3. Визначені недоліки не впливають суттєво на якість освітнього процесу, а скоріше вказують на необхідні напрямки стратегічного розвитку програми, адже заклад вищої освіти почав свій рух у бік визнання результатів навчання, отриманих в неформальній освіті і ця робота потребує подальшого розвитку і деталізації.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми навчання, основні методи здобуття знань, умінь і навичок, принципи і правила оцінювання результатів навчання у виші відповідають наявним практикам підготовки практичних психологів за другим (магістерським) рівнем і регулюються нормативними документами, які регламентують організацію освітнього процесу: http://mdu.in.ua/index/osvitnij_protse/0-8). Форми і методи навчання і викладання відповідають наскрізній меті ОП в таких аспектах: - широке використання кейсових, ігрових та імітаційних форм проведення занять (співпраця з організаціями і закладами регіону при організації практик студентів – засвідчують зустрічі з роботодавцями) <http://phmc.mdu.in.ua/index/pp/0-13> - організовано і впроваджено в освітній процес Навчальний портал МДУ – Moodle МДУ (<http://moodle.mdu.in.ua>). - залучення представників роботодавця та академічної спільноти до здійснення освітнього процесу (бази практик і співпраця з практикуючими психологами). Форми і методи навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентричного підходу в таких аспектах: - за свідченнями здобувачів широко застосовуються інтерактивні форми проведення практичних і лабораторних занять: інтерактивні лекції, лекції-візуалізації, тренінги, дискусії, кейс-методи і проблемні ситуації, круглі столи і семінари тощо; - здобувачі вищої освіти долучаються до вдосконалення ОП, впливають на змістовлення і організацію освітнього процесу (<http://mdu.in.ua/publ/>). Певною мірою недоліком у методичному забезпеченні дисциплін з ОП «Практична психологія» є покликання на дещо застарілі літературні джерела, що варто врахувати при подальшому вдосконаленні освітнього контенту та оновити посилання на найсвіжішу літературу в програмах дисциплін. Форми і методи навчання і викладання відповідають принципам академічної свободи в наступних аспектах: - методи навчання і виховання чітко не регламентуються, тому науково-педагогічний персонал має змогу обирати їх на власний розсуд, виходячи з теми, мети і контенту кожного конкретного заняття з певної дисципліни; - професорсько-викладацький склад постійно вносить зміни до робочих програм відповідно до вимог сучасності (<http://moodle.mdu.in.ua/course/index.php?categoryid=3>), застосовує інноваційні методи викладання (показники профілів GoogleScholar на сторінці кафедри по кожному викладачу <http://phmc.mdu.in.ua/index/pp/0-13>), бере участь у заходах підвищення майстерності (плани підвищення кваліфікацій, їх накопичувальна система і як результат сертифікати викладачів – засвідчує навчально-методичний відділ); - керівництво університету розробило Положення про стимулювання результатів наукової діяльності в МДУ (http://mdu.in.ua/Dokumenty/ustanovchi/polozhennja_pro_stimuljuvannja_rezultatuv_naukovej.pdf); - учасники освітнього процесу дотримуються принципів свободи слова і творчості (тематика магістерських робіт обирається відповідно до особистих інтересів).

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Інформація учасникам освітнього процесу щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів надається: - письмово: в ОП, навчальному плані, програмах дисциплін і практик (зазначено перелік освітніх курсів, структурно-логічні зв'язки між ними), навчально-методичних комплексах, методичних рекомендаціях (доступно на сайті вишу); - усно: на початку семестру кожним викладачем за конкретною дисципліною, з урахуванням її специфіки (доноситься до відома здобувачів вищої освіти тривалість опанування освітніх компонентів з переліком компетентностей, кількість занять, форм контролю, очікуваних результатів навчання, завдань для самостійної підготовки та індивідуальних робіт тощо); - здійснюється конкретизація цілей, змістовлень, очікуваних результатів, порядок та критерії оцінювання, що деталізується при виконанні окремих завдань чи вправ (підтверджено зустрічами з викладачами і студентами); - оприєвнено на веб-порталі університету (методичне забезпечення освітніх компонентів викладено у відкритому доступі на сайті – <http://moodle.mdu.in.ua/course/index.php?categoryid=33>). Підтверджено, що інформація про основні характеристики кожного освітнього компоненту доступна здобувачам (за результатами зустрічі з фокус-групами студентів і випускників) За їх словами, на платформі Moodle доступні робочі програмиз навчальних дисциплін, що входять у структуру ОП «Практична психологія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, в яких зазначені змістовлення кожного з курсів, їх особливості і місце серед інших освітніх компонентів, критерії і порядок оцінювання навчальних досягнень студентів (<http://moodle.mdu.in.ua/course/index.php?categoryid=1338>), а

також прослідковується динаміка їх оновлення за останні два навчальних роки (<http://moodle.mdu.in.ua/course/index.php?categoryid=3>).

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Поєднання навчання і досліджень за ОП «Практична психологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти здійснюється в аспектах: 1. Здобувачі вищої освіти (студенти, аспіранти та молоді вчені) як суб'єкти наукової і дослідної діяльності беруть активну участь у творчих диспутах, дискусіях, круглих столах, конференціях тощо (підтверджено зустрічами зі студентами та випускниками). 2. Долучаються до науково-практичної діяльності: - практикуються у центрі пробації (підтверджено Кобещановою Юлією Геннадіївною – начальником Кальміуського районного відділу філії Державної установи Центр пробації в Донецькій області), - відточують уміння працювати з дезадаптивними, девіантними особами у Приазовській виправній колонії №107 (підтверджено Хаджиновим Михайлом Лук'яновичем – начальником даної державної установи), – співпрацюють з органами внутрішньої служби (за відомостями Бріт Інеси Миколаївни – підполковника поліції, начальника відділу організації соціальної роботи управління кадрового забезпечення Головного управління Національної поліції в Донецькій області), - вчать розпізнавати і розрізняти норму від патології в Міській психіатричній лікарні № 7 м. Маріуполь (Ткач Ірина Олександрівна – завідувачка центром психологічної допомоги цієї лікарні) тощо. 3. Наукові доробки професорсько-викладацького складу впроваджуються в освітній процес (загальна відповідність теми НДР кафедри, наукових статей і доповідей за останні 5 років), викладачі, мають наукові публікації з навчальних дисциплін, які вони викладають (підтверджено завантаженими файлами на запит ЕК – <https://office.naqa.gov.ua/v1/accreditation-folder/2585>).

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Особливістю ОП, на думку комісії, є те, що вона стосується низки наукових галузей і спеціальностей, передбачає використання наукових досягнень і сучасних практик соціальної та юридичної психології, соціології, педагогіки, права тощо. З огляду на практичний напрямок підготовки студентів, випускова кафедра і викладачі долучаються до обговорень програм навчальних дисциплін, практик, стажувань, регулярно удосконалюються з урахуванням практичної діяльності психолога і нових наукових досягнень. Підтверджено, що у поточному році оновлено усі програми навчальних дисциплін оновлено (<http://moodle.mdu.in.ua/course/index.php?categoryid=1330>). Але є окремі недоліки в оновленні посилань на найсвіжіші літературні джерела в програмах дисциплін, хоча в цілому підбір першоджерел відрізняється класичним підходом, а новітні здобутки з певних дисциплінарних галузей знань досить виважений і вельми актуальний. Професорсько-викладацький склад, задіяний в ОП «Практична психологія», має істотний досвід безпосередньої роботи за фахом (майже всі викладачі є практикуючими психологами). Кафедра долучена до науково-психологічної роботи в рамках наукової школи професора Ю.М. Швалба. Всі охочі можуть долучитись до оновлення змістовленя освіти, про що свідчать публічні обговорення проєктів (<http://mdu.in.ua/publ/>). З метою врахування в освітньому процесі новітніх досягнень вітчизняної й зарубіжної науки в університеті діє декілька робочих груп для забезпечення якості освіти та Наглядова рада МДУ.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Здобувачі університету долучені до програм ERASMUS +, науково-педагогічні працівники і студенти поінформовані про програми академічних обмінів імені Фулбрайта для науковців та студентів (засвідчено студентами, випускниками і міжнародним відділом), вся університетська спільнота співпрацює з закордонними партнерами: представництво Європейської організації публічного права, Інформаційний центр Європейського Союзу; Інститут українсько-грецької дружби й еліністичних студій, Італійський культурний центр, представництво міжнародного товариства «Данте Аліг'єрі», Ізраїльський культурний центр, Китайський культурний центр, Польський культурний центр, Міжнародний центр з навколишньо-природного середовища тощо (http://mdu.in.ua/index/mizhnarodna_dijalnist_ta_spravobitnictvo/0-232). Форми та напрямки співпраці здобувачів вищої освіти за ОП «Практична психологія» визначалися за результатами зустрічей з фокус-групами випускників (найбільш достовірні дані) та студентів 2-го року навчання в магістратурі. На жаль реалії такі, що майбутні психологи більшою мірою долучені до вітчизняних програм навчання, викладання та наукових досліджень, про що свідчать угоди про співпрацю з Інститутом психології імені Г.С. Костюка НАПН Україна, Бердянським педагогічним університетом, Благодійним фондом «Наснага», Головним управлінням ДСНС України у Донецькій області. Для виходу на міжнародну арену студентам самостійно (або за безпосередньої підтримки їх наукових керівників, за свідченнями випускників) треба обирати шляхи популяризації своїх наукових здобутків за кордоном, хоча в загальній системі інтернаціоналізації університет має значні успіхи (http://mdu.in.ua/index/mizhnarodna_dijalnist/0-4). Дані тенденції першочергово пов'язані з небажанням самих студентів (свідчення фокус-групи здобувачів) долучатись до міжнародних проєктів та неодмінним налаштуванням на реалізацію свого потенціалу на рівні регіону і рідної країни.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

1. Спрямованість освітньої програми й університету в цілому на забезпечення студентоцентрованого підходу (наукові семінари випускової кафедри за участю студентів, зворотній зв'язок щодо форм і методів навчання, залучення наступників до дослідницької, громадської, волонтерської роботи, співпраця з різними закладами, організаціями і службами). 2. Комплексний підхід до інформування, задіяння і практичне долучення здобувачів вищої освіти і стейхолдерів до організації і змістонаповнення освітнього процесу. 3. Навчання, викладання і наукові дослідження на ОП тісно пов'язані з виконанням міжнародних проектів і програм.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Побажанням рекомендаційного характеру є оновлення посилань на найсвіжіші літературні джерела в програмах дисциплін, хоча в цілому підбір першоджерел відрізняється класичним підходом, а посилання на новітні здобутки з певних галузей знань досить виражені і вельми актуальні. До прикладу, література, зазначена в робочих програмах «Психологія творчості», «Психологія масових явищ», «Методика викладання у вищій школі», «Психологія (суїцидальна поведінка)», «Актуальні проблеми сучасної психології» та інших в основному орієнтує студентів на здобутки 2000-2010 років, тож варто оновити їх перелік з урахуванням пошукувань останніх п'яти років, зберігши при цьому покликання на класичні джерела.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Форми і методи навчання на ОП сприяють досягненню програмних результатів навчання. Вони відповідають принципам студентоцентричного підходу та академічної свободи. На ОП «Практична психологія» здійснюється вчасне й повномірне інформування здобувачів вищої освіти щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів. Студенти задоволені формами і методами навчання, опитування реально мають місце у практиці освітньої діяльності вишу. На ОП відбувається поєднання навчання і досліджень (практики), зміст освітніх компонентів регулярно оновлюється.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми і порядок проведення контрольних заходів чітко врегульовані відповідними законами, положеннями і постановами Кабміну України та внутрішніми документами Маріупольського державного університету (http://mdu.in.ua/index/normativne_zabezpechennya/0-53), вони визначають процедуру оцінювання набутих компетентностей студентів відповідно до вимог кредитно-модульної накопичувальної системи організації освітнього процесу. Під час карантину кафедри та підрозділи університету використовують нові інформаційні технології й інші засоби дистанційного навчання (<http://moodle.mdu.in.ua/course/index.php?categoryid=1006>). Підсумковий контроль здійснюється відповідно до форм, задекларованих в навчальному плані та визначається кафедральною документацією: методичними рекомендаціями (<http://moodle.mdu.in.ua/course/index.php?categoryid=1338>), <http://moodle.mdu.in.ua/course/index.php?categoryid=1339>) з усіх дисциплін, методичними рекомендаціями до курсових робіт з актуальних проблем сучасної психології (<http://moodle.mdu.in.ua/enrol/index.php?id=4117>), програмами практик і стажування тощо. В університеті також провадиться система оцінки рейтингу як здобувачів вищої освіти (http://mdu.in.ua/index/rejting_studentiv/0-200), так і викладачів (http://mdu.in.ua/index/rejting_prep/0-41).

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Форми атестації майбутніх психологів відповідають стандарту другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 053 Психологія (наказ МОН України від 24.04.19 р. № 564), що відображено в ОП «Практична психологія». Зокрема, вона передбачає підготовку і захист кваліфікаційної (магістерської) роботи, також прописана програма проведення атестаційного/єдиного державного кваліфікаційного іспиту, що уміщує комплексну перевірку знань студентів з психології, з урахуванням різноманітних форм, засобів, методів і прийомів роботи практичного психолога, дозволяє свідчити про підготовку освічених, творчо мислячих фахівців, здатних до аналізу та прогнозування психологічних проблем та оволодіння методикою проведення психологічних досліджень, виявлення сформованості психологічної культури і загальної компетентності практичних психологів.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Форми, процедура і правила проведення контрольних заходів чіткі та зрозумілі, всі положення і документи, що регламентують організацію освітнього процесу і вимоги до забезпечення якості освітньої діяльності Маріупольським державним університетом розміщені у вільному доступі на сайті вишу у розділі «Освітній процес» (http://mdu.in.ua/index/osvitnij_protsets/o-8). В результаті спілкування зі здобувачами освіти щодо процедури оскарження, було встановлено, що студенти поінформовані про реальну можливість підняти питання щодо оскарження результатів (оцінок) контрольних заходів. Потенційних конфліктів інтересів (у разі навчання в закладі близького родича викладача, інших видів не виявлено) приймаються до уваги та регулюються (як за словами викладачів, керівників закладу, так і студентів) на рівні чітко встановленої організації освітнього процесу в університеті.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Можна констатувати, що МДУ дотримується чіткої і зваженої політики доброчесності, що відображено в розділі «Академічна доброчесність», в якому деталізуються: Етичний кодекс МДУ посилення, Положення про академічну доброчесність в МДУ, Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових та навчально-методичних працях науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти МДУ, Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в кваліфікаційних роботах студентів МДУ. В ході опитування студентів було визначено, що вони добре розуміють, що таке доброчесність і які форми її недотримання існують та які наслідки можуть бути в цьому випадку. Процедура перевірки робіт на наявність запозичень регламентується положенням про порядок перевірки наукових, навчально-методичних, кваліфікаційних робіт на наявність некоректних запозичень (з допомогою програми Unichек). Першочергово за академічну доброчесність відповідальними є керівники кваліфікаційних робіт, але надалі всі роботи перевіряються централізовано через закуплену вишем програму – всі роботи розміщено в електронному репозитарії університету (<http://91.250.23.215:8080/jsrui/handle/123456789/1348>), доступний також безкоштовний сервіс перевірки на наявність некоректних запозичень <https://edubirdie.com/perevirka-na-plagiat>.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

1. Види контрольних заходів чіткі та доступні здобувачам, нормативні документи, що визначають принципи, норми і правила дотримання академічної доброчесності розміщені на сайті вишу, форми атестації майбутніх психологів відповідають стандарту другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 053 Психологія. 2. Форми, процедура і правила проведення контрольних заходів чіткі та зрозумілі 3. МДУ централізовано здійснює перевірку кваліфікаційних робіт на наявність некоректних запозичень (плагіату).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Відсутні.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Форми контролю й атестації здобувачів вищої освіти відповідають стандарту другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 053 Психологія; види, процедура і правила проведення контрольних заходів повномірно забезпечують якість освітньої процесу; Маріупольський державний університет дотримується чіткої і зваженої політики доброчесності.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Професійна кваліфікація викладачів не викликає сумніву. Кафедра практичної психології у своєму складі (на 36 здобувачів на денній та заочній формі навчання) має 7 осіб у якісному складі групи забезпечення ОП «Практична психологія», з них: один доктор філософських наук, чотири кандидати психологічних наук, два старші викладачі, котрі провадять безпосередню підготовку фахівців практико-психологічного спрямування. У відсутності в штаті випускової кафедри доктора психологічних наук, зокрема, вбачається певна невідповідність принципам і умовам підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, але на думку експертної комісії такий формальний (бюрократичний) підхід не може свідчити про низьку якість надання освітніх послуг майбутнім магістрам-психологам і ні в якому разі не нівелює професійні здобутки представників групи забезпечення спеціальності 053 Психологія. Тим паче, доктор філософських наук, професор Попович О.В. має базову вищу освіту за спеціальністю «Педагогіка і психологія (дошкільна)» та провадить науково-дослідну діяльність у просторі психологічних пошукувань (про що свідчать численні публікації психологічного гатунку, в тому числі у часописах, індексованих у Scopus та WoS), загалом у Попович О.В. можна виділити 7 видів і результатів професійної діяльності особи, які засвідчують її професійну кваліфікацію як фахівця психологічного спрямування. Тож як зазначено в методичних рекомендаціях для експертів Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2019/09/Методичні-рекомендації_для-експертів.pdf), кадрова автономія ЗВО означає, що саме заклад є відповідальним за рішення щодо надання освітніх послуг. Академічна і професійна компетентності викладачів як і якість надання освітніх послуг за ОП не викликає сумніву. Так, до прикладу, за покликанням на профілі Google Scholar: Варавя Людмила Анатоліївна – кандидат психологічних наук, доцент читає курси «Психологія (суїцидальна поведінка)», «Практикум», що співвідноситься з її науковими інтересами, пов'язаними з переживанням особистістю соціальної депривації та психологічними аспектами особистісної і професійної відповідальності; Попович Олена Вікторівна – доктор філософських наук, професор опікується курсами «Методика викладання у вищій школі» і «Психологія та педагогіка (вища школа)», що корелює з публікаціями 2018 року: «Competition as a Factor of Social Development», «Innovations in education: module-tutor process of education». Всі викладачі, які входять до складу групи забезпечення відповідають вимогам до їх професійної кваліфікації (зазначено <https://office.naqa.gov.ua/ff470135-77a4-403f-b235-dc50c4d1ff4c>). Викладачі кафедри й університету вчасно відвідують курси підвищення кваліфікації http://mdu.in.ua/news/vikladachi_mdu_otrimali_svidoctva_pro_pidvishhennja_kvalifikaciji/2018-06-22-2559, http://mdu.in.ua/news/vikladachi_mdu_zavershili_kursi_pidvishhennja_kvalifikaciji/2018-02-05-2290.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Маріупольський державний університет зважено і планомірно здійснює селекцію своїх кадрів, а процедури добору є прозорими та дозволяють забезпечити високий рівень їх професіоналізму, що сприяє успішній реалізації освітньої програми. Викладачі обираються на конкурсній основі з урахуванням специфіки ОП «Практична психологія», за якою здійснюється підготовка майбутніх фахівців (засвідчено у процесі спілкування з викладачами, студентами, випускниками) та навчально-методичним відділом вишу). На сайті університету є необхідна інформація та посилання щодо заміщення вакантних місць (http://mdu.in.ua/index/konkurs_vakansii/0-129).

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу, що виявлено безпосередньо при зустрічі зі стейхолдерами. Під час спілкування виявлені факти реальної співпраці МДУ з зацікавленими організаціями, закладами установами: Міський центр практичної психології і соціальної роботи Маріупольської міської ради, Благодійна організація «Благодійний фонд «АВАКновенное чудо»» м. Маріуполь, ДУ Маріупольський слідчий ізолятор, ДУ «Центр пробації», Маріупольський міський центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді Маріупольської міської ради, КЛПУ «Міська психіатрична лікарня № 7» м. Маріуполь, Приазовська виправна колонія управління Державної пенітенціарної служби України в Донецькій області (№ 107), Маріупольський дитячий будинок змішаного типу «ЦЕНТР ОПКИ», Маріупольський навчально-реабілітаційний центр «Сонечко», Благодійна організація «Парафіяльний благодійний фонд «Карітас Маріуполь». Взаємовигідне співробітництво окреслюється не лише проходженням стажування (практики) студентами університету на базі цих установ, але й підвищенням кваліфікації співробітників зазначених закладів і служб у виші

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Заклад залучає професіоналів-практиків (декілька викладачів кафедри є практикуючими психологами, дана інформація знаходиться на сайті Facebook у закритій групі «Я – Психолог. Я – випускник МДУ!» (https://www.facebook.com/groups/2731446820465092/?multi_permalink=2738272133115894-if_id=1600062328108788-if_t=group_activity&ref=notif) до аудиторних (практичних і лабораторних) занять, але основна форма практикування здійснюється на стажуванні при безпосередньому зануренні у специфічну фахову діяльність, де роботодавці (за результатами зустрічі з фокус-групою стейкхолдерів) провадять свої заходи по долученню наступників до професії психолога у різних галузях її оприявлення. Задля формування психологічних компетентностей здобувачів вищої освіти за ОП «Практична психологія» вишем проводяться заняття-тренінги, тематичні круглі столи, конференції, наукові семінари (за результатами бесід зі студентами, випускниками, роботодавцями).

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Університет намагається шнайшвидше реагувати на нові виклики сучасності щодо професійної кваліфікації власних кадрів, тому опікується фаховим розвитком викладачів. Так, більшість науково-педагогічних працівників пройшла підвищення кваліфікації у інших закладах вищої освіти України та зарубіжжя (плани і звіти кафедри). МДУ за спеціальністю 053 Психологія безпосередньо співпрацює з: інститутом психології імені Г.С. Костюка НАПН України, Дніпропетровським обласним інститутом післядипломної педагогічної освіти, Бердянським державним педагогічним університетом, Благодійною організацією «Парафіяльний благодійний фонд «Карітас Маріуполь» (). Співробітники кафедри долучені до наукової школи доктора психологічних наук, професора Ю.М. Швалба (засвідчують публікації в часописах, друк монографій, висвітлення результатів пошукувань на круглих столах і конференціях <http://conferences.neasmo.org.ua>, як наслідок друк тез доповідей, що окреслюють широку географію наукових здобутків; підтверджують профілі GoogleScholar кожного викладача за покликанням з офіційної сторінки кафедри практичної психології (<http://phmc.mdu.in.ua/index/pp/0-13>).

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Маріупольський державний університет стимулює розвиток викладацької майстерності, оскільки проводить моніторинг якості наукової та педагогічної діяльності (визначається рейтинг викладачів – http://mdu.in.ua/index/reiting_prep/0-41), за його підсумками провадиться гнучка система заохочень: мотивування і стимулювання задля нових здобутків (http://mdu.in.ua/Dokumenty/ustanovchi/polozhennja_pro_stimuljuvanja_rezultativ_naukovej.pdf), можливе також преміювання, оплата відряджень на науково-практичні конференції, частково відшкодовуються витрати на публікації у виданнях Scopus та WebofScience та на видання авторської методичної літератури (засвідчили результати зустрічей з фокус-групами викладачів і представників адмінкорпусу: навчально-методичний відділ, міжнародний відділ).

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

1. Кількісний і якісний склад осіб, задіяних на ОП «Практична психологія» в цілому відповідає вимогам до академічної чи професійної кваліфікації викладачів ісприяє досягненню цілей та програмних результатів навчання.
2. Університет співпрацює з установами України й іноземними організаціями, викладачі мають змогу проходити підвищення кваліфікації не тільки на теренах України, а й за кордоном.
3. У виші реалізується плідна система заохочувальних заходів зі стимулювання науково-педагогічного персоналу, плекається викладацька майстерність.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Звернути увагу на формальні сторони провадження освітньої діяльності аналізованої ОП «Практична психологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти, що безпосередньо пов'язано з наявністю штатних докторів наук, захищених саме за спеціальністю 053 Психологія. У вимірах академічної і професійної кваліфікації якісний склад групи забезпечення ОП «Практична психологія» дає змогу здійснювати підготовку здобувачів-психологів, але надалі варто посилити професорсько-викладацьку складову.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Професійна кваліфікація викладачів, які забезпечують освітній процес на ОП засвідчує їх високу компетентність, кількісний і якісний склад задовільний. Маріупольський державний університет долучає стейкхолдерів до організації та реалізації освітнього процесу, стимулює розвиток викладацької майстерності.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз матеріально технічних ресурсів під час зустрічей з різними стейкхолдерами ОП засвідчив достатню забезпеченість аудиторним фондом, наявність тренінгової аудиторії, консультативного кабінету окремого робочо-творчого приміщення для ОСС факультету філології та масових комунікацій (<https://cutt.ly/cgkHwrV>). Здобувачі в достатній мірі забезпечені кімнатами для проживання у гуртожитку. Бібліотека оснащена достатньою кількістю матеріалів, включаючи доступ до періодичних фахових видань зі спеціальності та стаціонарних комп'ютерів з доступом до різних електронних фондів. Навчально-методичне забезпечення ОП знаходиться у відкритому доступі для студентів на навчальному порталі <http://moodle.mdu.in.ua/>. інфраструктура МДУ включає Наукову бібліотеку, 3 медичні пункти, 3 їдальні та буфети, гуртожиток на 450 місць, спортивний комплекс. Окремо варто зазначити, що здобувачі спеціальності 053 «Психологія», якщо таких умов потребують дисципліни, що опановуються, навчаються в окремо обладнаній тренінговій кімнаті (що можна вважати позитивною практикою в контексті даного критерію). Хоча, згідно результатів моніторингу МДУ, деякі здобувачі різних спеціальностей під час опитування висловлювали побажання щодо покращення забезпеченості технічним оснащенням аудиторій (мультимедійними проекторами, дошками та комп'ютерами) а також електронними виданнями наукової літератури та збільшення екземплярів підручників та посібників на абонементі, більшість здобувачів висловили задоволеність щодо власних потреб матеріально-технічними ресурсами.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Досвід спілкування зі здобувачами, випускниками ОП, а також НПП дає підстави стверджувати, що студенти та викладачі мають право на безоплатне користування інформаційними фондами, навчальною, науковою та спортивною базами. Доступ до дистанційного навчального порталу Moodle МДУ також не вимагає додаткової сплати від зазначених стейкхолдерів. Аналізуючи результати опитувань здобувачів (<https://cutt.ly/wgijatfe> та <https://cutt.ly/tgjahcx>), можна зробити висновок, що не всі студенти МДУ однаково задоволені практикою використання платформи Moodle. Втім, всі здобувачі ОП 053 «Психологія», що були на зустрічі з експертною групою, не раз підкресливали свою задоволеність зручністю роботи з цією платформою. Тому, вважатимемо це позитивною практикою.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Загалом, інформація щодо створення безпечного середовища для життя та здоров'я (включаючи психічне), подана у відомостях про самоаналіз, знайшла своє відображення у свідченнях різних стейкхолдерів ОП. Восвітньому закладі працює медичний пункт зі штатним медпрацівником, а також соціально-психологічною службою зі штатним практичним психологом, що за запитом здійснює консультативну підтримку в контексті соціально-психологічного супроводу. Втім, у ході моніторингу якості, наразі не висвітлено питання задоволеності або незадоволеності здобувачами стану безпеки середовища в закладі

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Однією з частих потреб інформаційної, консультативної та соціальної підтримки виникають у здобувачів, що здійснили переїзд із окупованих територій та зони бойових дій, оскільки, у ході зустрічей із представниками ЗВО було встановлено, що таких щонайменше половина. Абітурієнти, що мають таку потребу, вступають за окремими умовами вступу через освітні Центри Крим - Україна, Донбас - Україна, які розташовані безпосередньо в МДУ. В цих же центрах часто під час навчання мають змогу отримувати інформаційну та консультативну підтримку. Соціальна підтримка, окрім забезпечення можливостей навчання за державним коштом та отримання соціальних виплат, виходячи з інформації отриманої під час зустрічей, часто реалізується за рахунок активної діяльності ОСС, працівника психологічної служби, кураторів груп та безпосередньої залученості НПП спеціальності 053 «Психологія» в діяльності психологічної лабораторії «Образ та якість життя особистості в процесі професійного становлення». На офіційному сайті МДУ прозоро відображено умови отримання соціальних виплат (<https://cutt.ly/2gkZxDW>).

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

У закладі вищої освіти розроблено План-графік щодо ремонтно-реконструкційних робіт для забезпечення зручного користування приміщеннями закладу особами з додатковими потребами. Так наприклад, отримані відеоматеріали засвідчують, що доступ до навчального приміщення закладу та гуртожитку обладнано пандусами. Крім того, під час зустрічей зі здобувачами даної ОП, було засвідчено, що освітній заклад використовує додаткове програмне забезпечення, що уможливорює навчання здобувача даної ОП з вадами зору.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій в освітньому закладі відображені в Етичному кодексі МДУ (<https://cutt.ly/6gkNrXn>), що є у зручному доступі на офіційному сайті установи. Механізм сприяння дотриманню учасниками освітнього процесу даного Кодексу сформовано таким чином, що для розв'язання конфліктних ситуацій в МДУ створюється постійно діюча Комісія з питань дотримання Етичного кодексу МДУ, склад якої затверджується рішенням Конференції трудового колективу строком на 1 рік. Представники ОСС підтвердили, що мають власних представників у складі такої комісії. Здобувачі, що були присутніми на зустрічі, зазначали, що володіють інформацією про діяльність такої комісії, втім, потреб звернень до неї не відбувалось.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

1. Навчальні дисципліни, враховуючи епідеміологічну ситуацію, більшою мірою, адаптовані до курсів на платформі дистанційного навчання Moodle.mdu.in.ua. Здобувачі підкреслювали свою задоволеність цією практикою. 2. Серед матеріальних засобів навчання в МДУ для здобувачів спеціальності 053 «Психологія» є окремо обладнана тренінгова кімната. 3. Освітній заклад МДУ має оснащені інтерактивними дошками аудиторії, здобувачі мають безкоштовний доступ зі своїх гаджетів до бездротового з'єднання з інтернет мережею.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

1. Розглянути можливість розширити штат соціально-психологічної служби та/або запровадити чіткий функціонал Психологічної лабораторії «Образ та якість життя особистості в процесі професійного становлення». 2. Додати інформацію до опису курсів дисциплін на порталі Moodle.mdu.in.ua щоб здобувачі знали про можливість пошуку

додаткової літератури серед періодичних видань, якими рекомендують користуватися працівники бібліотеки та НПП Маріупольського державного університету (Polpred.com, електронна бібліотека видавництва «Центр учбової літератури», JournalTOCs, електронно-бібліотечна система BiblioRossica) та мережових електронних ресурсів вільного доступу (Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України, Електронна бібліотека «Мислене древо», Тематичний інтернет-навігатор Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського).

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Аналіз інформації, отриманої в ході роботи експертної групи, дозволяє прийти до висновку що загалом ОП відповідає вимогам Критерію 7. Зазначені рекомендації не вказують на суттєвість недоліків, а скоріше відображають зону найближчого розвитку ОП.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Під час акредитаційної експертизи вдалося переконатися, що, розвиваючи процедури покращення ОП, заклад освіти створив власну Лабораторію із забезпечення якості освіти, діяльність якої регулюється згідно з відповідним положенням (<https://cutt.ly/2gjtB5C>). За час своєї діяльності даною лабораторією МДУ було здійснено декілька видів моніторингу. Зокрема, опрацьовано дослідження щодо якості викладання НД (<https://cutt.ly/Jgip3JY>), опитування серед здобувачів щодо якості освіти (<https://cutt.ly/wgjatfe>), опитування серед НПП про освітній процес в умовах карантину (<https://cutt.ly/tgjahcx>), та інші (включаючи роботодавців - <https://cutt.ly/RgkNQRa>). До розповсюдження анкет моніторингу, згідно тверджень представників ОСС, долучаються зацікавлені представники структурних підрозділів студентського самоврядування. Також, результати спілкування зі здобувачами з числа представників ОСС, підтвердили їхню залученість до вдосконалення та затвердження переліку питань в опитуваннях. Результати моніторингу, після своєї обробки, проходять цілу низку презентацій та обговорень. Зокрема, за внутрішнім алгоритмом дій закладу, вони спочатку розглядаються на Вченій Раді, після, обговорюються на НМР (<https://cutt.ly/ugjaKPT>) та, в кінцевому результаті, на засіданнях кафедр, а також, публікуються для загального доступу.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Під час зустрічей зі здобувачами, що зараз навчаються на ОП, випускниками та представниками ОСС було встановлено, що вони проявляють ініціативу в удосконаленні ОП. Наразі безпосередні предмети рекомендацій включали збільшення кількості аудиторних годин на в деяких дисциплінах. Була отримана інформація, що такі зміни рекомендації були втілені в дисципліні Практикум. Також, за результатами ґрунтового моніторингу якості цьогоріч серед здобувачів, додаткові зміни плануються ще внести в майбутньому

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Під час зустрічі з представниками роботодавців вдалося переконатися в багаторічній співпраці з деякими з них. Таким чином, наприклад, Приазовська виправна колонія №107 має багаторічну співпрацю із МДУ. Маючи у своєму штаті працівників з числа випускників спеціальності 053 “Практична психологія” МДУ пропонували до поглибленого вивчення сїцидологію, що зі слів представника цієї організації, знайшло своє відображення у впровадженні відповідних освітніх компетентностей при формуванні ОП магістерського рівня даної спеціальності. Представником Міської психіатричної лікарні №7 пропонувалося розширення та поглиблення компетентностей що стосуються клінічної психології на спеціальності 053 “Психологія” (магістратура) на відповідному засіданні, оскільки на даній ОП вони виступають однією з баз практик та роботодавцем. А практичний психолог Маріупольського дитячого будинку змішаного типу “Центр опіки” Гірман Надія Олексіївна - не тільки приймає здобувачів ОП на практику, а й була залучена в якості керівника експертної комісії та приймала участь в засіданні кафедри із роботодавцями, на якому розглядалися зміни до ОП.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

На основі інтерв'ювання випускників та аналізу інформації, що була подана у самозвіті, основним простором для обміну інформацією щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми є група у соціальній мережі Facebook "Я - психолог. Я - випускник МДУ" (<https://cutt.ly/4gkuRF6>). Аналіз змісту цієї групи (що налічує понад 200 учасників) дозволяє стверджувати, що наразі, більшість випускників даної ОП, що працюють у галузі, радо діляться своїм досвідом, настановами та рекомендаціями зі здобувачами бакалавріату та магістратури (що також долучені до цієї групи). В ході зустрічі, випускники також зазначали, що мають актуальний зв'язок із НПП, і неодноразово зверталися за консультативними порадами після випуску на шляху кар'єрного становлення.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Виходячи з результатів зустрічей з роботодавцями та здобувачами ОП, можемо зробити висновок, що рекомендації, які надавалися для покращення, були втілені своєчасно. Зокрема, роботодавці наводили приклади поглиблення, за їх проханням, суїцидології, розширювалися та поглиблювалися компетентності, що стосуються клінічної психології, додають до планових робіт у співпраці з кафедрою власні майстер-класи та доповіді (відповідно до Планів заходів 2018-2019 та 2019-2020 н.р. ст. 7-10 <https://cutt.ly/rgn2Dor>)

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Рекомендацій попередньої акредитації більшою мірою знайшли своє втілення, в чому вдалося переконатися під час акредитаційної експертизи. У звіті з самоаналізу представлені результати покращення ОП відповідно до яких експертною комісією за результатами акредитаційної справи ОП «Практична психологія» другого (магістерського) рівня (2015 р.) було зроблено наступні рекомендації: 1) активізувати роботу щодо підготовки кадрів вищої кваліфікації – докторів та кандидатів наук за відповідною спеціальністю. За період від часу останньої акредитації збільшилась чисельність штатних кандидатів наук, які забезпечують викладання на ОП (50% від кількості викладачів), працює 1 штатна докторка філософських наук, професорка кафедри практичної психології; 2) викладачки працюють над кандидатськими дисертаціями 2) (2 та 3 рік навчання в аспірантурі Запорізького національного університету); 2) забезпечити розробку навчальних підручників та посібників викладачами кафедри практичної психології. Викладачами кафедри ведеться робота з підготовки та видання монографії, посібників та інших методичних матеріалів. Впродовж останніх років було затверджено вченою радою та рекомендовано до друку наступні наукові та навчально-методичні видання: 3 монографії у співавторстві, методичні рекомендації до навчальних дисциплін, навчально-методичні посібники, багатофакторний опитувальник «Особливості суб'єктивного переживання жінкою власного життя». На цей час проходить етап рецензування колективна монографія НПП кафедри практичної психології «Особливості життєдіяльності особистості у сучасному просторі соціальних змін». 3) підготувати електронні підручники для студентів спеціальності з забезпечення дистанційної форми навчання. З метою вдосконалення методичного забезпечення навчальних дисциплін викладачами кафедри розроблені та впроваджені дистанційні курси навчання на порталі «Moodle» <http://moodle.mdu.in.ua/course/index.php?categoryid=33>

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Загалом, про формування культури якості в МДУ може свідчити залученість різних стейкхолдерів (здобувачів, науково-педагогічних працівників та роботодавців) до опитувань щодо різних критеріїв якості: - Опитування роботодавців - <https://cutt.ly/RgkNQRa> (які на ОП «Психологія» також вносять свої пропозиції до покращення ОП, виступають з доповідями <https://cutt.ly/rgn2Dor>, мають досвід головування на екзаменаційних комісіях (Гірман Надія Олексіївна із «Центру опіки»). - Здобувачі беруть участь в опитуваннях щодо якості викладання НД <https://cutt.ly/Jgjp3JY>, якості освіти в цілому в МДУ <https://cutt.ly/wgjatfe>, організації освітнього процесу в умовах карантину <https://cutt.ly/bgn8AGU>, складання державної атестації у 2019-2020 н.р. <https://cutt.ly/Ggn8FGD>, складання сесії дистанційно <https://cutt.ly/Ggn8Hvk> та в інших http://mdu.in.ua/index/monitoring_op/o-302. Здобувачі також беруть участь у формуванні та затвердженні питань опитувань (зокрема на НМР) та самі задіяні до їх розповсюдження (зокрема за рахунок діяльності ОСС). Представники студентського самоврядування входять до Вченої ради університету, Науково-методичної ради та зібрань трудового колективу. - Науково-педагогічні працівники також беруть участь в опитуваннях (наприклад, про освітній процес в умовах карантину (<https://cutt.ly/tgjahcx>), здійснюють просвіту в межах та за межами закладу МДУ. Так, наприклад, в рамках діяльності Психологічної лабораторії «Образ та якість життя особистості в процесі професійного

становлення»<https://cutt.ly/rgn855l> запровадили Школу сучасного юнацтва:<http://phmc.mdu.in.ua/index/shsu/0-28>, проводили Літню психологічну школу <https://cutt.ly/Ogn4y99><https://cutt.ly/8gn4uPZ><https://cutt.ly/Sgn4i2c> та День психічного здоров'я <https://cutt.ly/3gn4ad8><https://cutt.ly/Rgn4sZJ><https://cutt.ly/Pgn4f4O>. Випускники ОП обмінюються досвідом між собою, зі здобувачами та НПП, зокрема за допомогою групи у соціальній мережі Facebook «Я - Психолог. Я - випускник МДУ!», інформація щодо їх працевлаштування попередньо збирається та ретельно опрацьовується НПП даної ОП (Витяг з Протоколу засідання кафедри практичної психології від 12.05.2020 ст. 1-2 <https://cutt.ly/rgn2Dor>).

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

1. Заклад освіти створив власну Лабораторію із забезпечення якості освіти, діяльність якої, вже відображена у здійснених та опрацьованих опитуваннях й анкетуваннях. 2. Залученість роботодавців є плідною та сталою практикою. Випускники ОП, які працюють за здобутим фахом, залучені в обмін своїм досвідом з нинішніми здобувачами завдяки групі у соціальній мережі Facebook «Я - Психолог. Я - випускник МДУ!»? яка діє активно.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Слабких сторін в контексті даного критерію не виявлено. Запроваджені практики забезпечення якості є потужним стрибком у розвитку культури внутрішньої якості ОП.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Освітня програма в цілому відповідає вимогам восьмого критерію.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила і процедури, що регулюють права та обов'язки учасників освітнього є чіткими, зрозумілими та прозорими. Вони розміщені на сайті зовні та доступні всім учасникам освітнього процесу. Каталог нормативних документів містить: Положення про організацію освітнього процесу <https://cutt.ly/Ogk8W6Y> Положення про проведення практик здобувачів вищої освіти <https://cutt.ly/jgk8Rzy> Положення про організацію контролю та оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти <https://cutt.ly/Igk8TMN> Положення про вибіркові дисципліни <https://cutt.ly/2gk8Y9L> Під час зустрічей учасники освітнього процесу засвідчили, що знають про свої права та обов'язки, і що заклад вищої освіти притримується правил, визначених у наведених вище положеннях.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Представники кафедри та роботодавці засвідчили, що перед затвердженням проект освітньо-професійної програми був представлений на сайті для його обговорення, яке здійснювалося на засіданнях кафедри.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та

компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Всі версії освітньо-професійної програми розміщуються в каталозі освітніх програм на сайті закладу вищої освіти http://mdu.in.ua/index/opp_magistr/o-299, тож стейкхолдери мають змогу ознайомитися не тільки з актуальною версією програми, але й з її попередніми версіями та проаналізувати зміни і напрямок розвитку програми. Крім того, здобувачі мають змогу знайти результати навчання за кожним освітнім компонентом в системі дистанційного навчання moodle <http://moodle.mdu.in.ua/> Під час зустрічі здобувачі продемонстрували, що знають, де можна знайти інформацію про освітньо-професійну програму, її цілі та програмні результати навчання.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Повний публічний реєстр нормативних документів, що доступний всім учасникам освітнього процесу. Наявність на сайті університету зручного та доступного для розуміння всіх стейкхолдерів каталогу освітніх програм.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Робочі програми освітніх компонентів доступні тільки здобувачам та викладачам, що мають доступ в систему дистанційного навчання університету. Відкритість цієї інформації для більш широкої аудиторії (випускників, роботодавців) могла б створити підґрунтя для обговорення та подальшого покращення змісту освітніх компонентів.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Освітня програма в цілому відповідає вимогам за Критерієм 9. Зазначені недоліки не є суттєвими і частково компенсуються за рахунок детального опису освітніх компонентів в освітньо-професійній програмі, що доступна на сайті зво.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

В процесі підготовки та проведення акредитаційної експертизи заклад вищої освіти продемонстрував готовність до співробітництва, відкритість та оперативність: - програма експертизи була погоджена в найкоротші терміни, не дивлячись на те, що в зовні одночасно працювали декілька експертних груп; - інформація про акредитаційну експертизу, склад та розклад експертної групи було розміщено на сайті зовні у розділі, присвяченому акредитаціям освітніх програм; - лінк на відкриту зустріч був розміщений на головній сторінці сайту зовні відразу після затвердження програми; - учасники фокус-груп демонстрували щирість, відкритість, не використовували в своїх висловлюваннях шаблонні та завчені фрази.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Критерій 8.pdf</i>	H5OUrVraBIci2OJ1PKfVyFHHUmBfoXctSL6osX7ne jU=

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Книш Анастасія Євгенівна

Члени експертної групи

Фурман Анатолій Анатолійович

Нестеренко Ірина Ігорівна